

Bijzondere samenwerking voor lesmodules zorgopleidingen

Nieuwe zorgmodules voor lessen over mensen met een verstandelijke beperking: dat is de uitkomst van een bijzondere samenwerking tussen Tilburgse onderzoekers van de Academische Werkplaats Leven met een verstandelijke beperking (AWVB) en docenten. Sinds dit voorjaar kunnen mbo-instellingen en zorgorganisaties deze modules van de AWVB kosteloos gebruiken.

De samenwerking is een idee van Petri Embregts, bijzonder hoogleraar op de leerstoel 'Mensen met een verstandelijke beperking: Psychopathologie en behandeling' aan Tilburg University. Embregts geeft leiding aan de Academische werkplaats Leven met een verstandelijke beperking (AWVB) van Tranzo/Tilburg School of Social and Behavioral Sciences.

De samenwerking begon met enkele gastcolleges in 2018 en 2019 van AWVB-medewerkers op ROC Tilburg. Die werden goed ontvangen door de studenten en docenten, maar ook door de AWVB zelf, zo vertelt kennismanager Luciënne Heerkens. "Bij de gastcolleges was zowel een docent, een onderzoeker, een trainer als een ervaringsdeskundige aanwezig. Van studenten hoorden we terug dat deze combinatie erg waardevol is. Ze willen graag nieuwe kennis opdoen en leren tegelijkertijd ontzettend veel van verhalen van ervaringsdeskundigen. Door deze ervaring ontdekten we ook zelf wat er nodig is om aan te sluiten bij de behoeften en belevingswereld van studenten."

Docenten en onderzoekers

Na de geslaagde pilot in Tilburg startte een bredere samenwerking. Vier verschillende ROC's vaardigden een jaar lang een dag per week een docent af die samen met de onderzoekers werkte aan de onderwijsmodules. De AWVB reikte hiervoor thema's aan en de docenten koppelden deze aan hun eigen werkpraktijk. Dankzij de samenwerking tussen onderzoekers en docenten sluiten de modules zowel inhoudelijk als didactisch aan bij de meest recente (wetenschappelijke) inzichten én passen ze binnen het huidige kwalificatiedossier.

Heerkens spreekt over een intensieve samenwerking die ze niet had willen missen: "Meekijken in de klas en de gastlessen gaven ons een beeld van de studenten. De docenten hebben ons vervolgens meegenomen in de wereld van het mbo en wij hebben hen een inkijkje gegeven in de wereld van de wetenschap."

Ook voor de docenten was de samenwerking een bijzondere ervaring, zo vertelt Sheelah Nulkes, docent aan ROC Tilburg:

Vier onderwijsmodules

In april 2021 verscheen [de eerste onderwijsmodule uit de serie van vijf](#), over zelfbeschadigend gedrag. Onlangs volgde de tweede module over zelfbepaling bij mensen met een licht verstandelijke beperking. Na deze modules volgen rond de zomer nog modules over de thema's verslaving, familienetwerken en gedragsproblemen bij mensen met een LVB. Mbo-opleidingen en interne academies van zorginstellingen kunnen de modules kosteloos gebruiken.

Embregts is blij met deze uitkomst. "Het vertalen van kennis uit wetenschappelijk onderzoek naar lesmodules voor mbo-studenten is een uitdaging. Het was een zoektocht deze verschillende werelden met elkaar te verbinden met als resultaat hele mooie onderwijsmodules waar we trots op zijn."

Drie kennisbronnen

De gekozen aanpak voor de lesmodules past bij het doel van de AWVB: vanuit drie "krachtige kennisbronnen" bijdragen aan optimale kwaliteit van leven van mensen met een verstandelijke beperking en hun naasten. Die krachtige kennisbronnen zijn: de kennis van onderzoekers aan de universiteit, de kennis van professionals die in de zorg werken én de kennis van mensen met een beperking en hun verwanten.

Die aanpak komt ook naar voren in het AWVB-streven dat onderzoekers niet alleen een wetenschappelijk artikel over hun bevindingen schrijven, maar ook een praktijkproduct op basis van hun onderzoek opleveren. In de afgelopen jaren heeft de AWVB een aantal praktijkproducten ontwikkeld zoals de training [Sterker dan de Kick](#), een training voor mensen met een licht verstandelijke beperking en verslavingsproblematiek en een vragenlijst naar het [meten van zelfbepaling](#), maar ook de webapp [Familie Enzo](#), een app waarbij mensen met een licht verstandelijke beperking zelf hun familienetwerk in kaart brengen.

Een ander praktijkproduct is de [VerbanXdoos](#), een hulpmiddel dat begeleiders en gedragsdeskundigen helpt bij het stapsgewijs in kaart brengen van zelfbeschadigend gedrag van mensen met een verstandelijke beperking. Dit product wordt ook gebruikt in de lesmodule Zelfbeschadigend gedrag bij mensen met een licht verstandelijke beperking.

Serie praktijkverhalen kennis delen

De kennis en ervaring van zorgprofessionals is ook waardevol voor collega's. Maar hoe zorg je ervoor dat die kennis overal terecht komt? Vilans deelt graag een paar goede voorbeelden. Lees ook de andere verhalen in deze serie:

- [Praktijknetwerken halen kennis op bij Philadelphia-medewerkers](#)
- [WoonZorgcentra Haaglanden bouwt aan lerende netwerken](#)

-